

og Dvinde ikke kunne indgaae et af Staten anerkjendt lovgyldigt Egteffab, men maatte leve i et forargeligt Samliv, franskede deres borgerlige Rettigheder (Hør! Hør! Hør!). Jeg troer, at det at leve i et lovligt Egteffab, er en stor borgerlig Rettighed, jeg troer, at vi ville gjøre Brud paa, hvad der maa være Menneffene helligt, om vi nægte Nogen Afgang dertil (Hør! Hør! Hør!). Jeg troer, at, om der end var hundrede Tusinder, der havde deres Røst mod en hertil sigtende Lovbestemmelse, og der kun var to, som gjorde Fordring paa at faae den Ret, hvortil vi ansee dem berettigede, saa skulle vi ikke bryde os om de hundrede Tusinder, men sørge for de to (Hør!); vel er det Ret, at man tager Hensyn til Folketstemningen, vel er det Ret, at man tager Hensyn til det, der mægtig udtaler sig, vel er det Ret, at man gaar frem med Lempe og kun med varsom Haand rører ved det Bestaaende, men, kommer nogenstunde Folketstemningen — hvad jeg iøvrigt ikke troer let vil blive Tilfælde — i Strid med, hvad man anseer for at være virkelig Ret, for hvad Grundloven kræver, saa skulle vi gjøre, hvad Ret er; og kun gjøre det, og ikke bryde os om en Mængde høitallende Røster; thi de ville forstumme ligeoverfor, hvad der er simpel Ret (Hør! Hør! Hør!). Derfor maa jeg tilraade Thingets Medlemmer at stemme for denne Lov og ikke agte paa, hvad den sidste ærede Taler har fremsført. Vi maae skaffe alle Borgere i Staten Afgang til Nydelsen af alle deres borgerlige Rettigheder, hvilket de ikke have under de nu bestaaende Forhold. Hertil kommer, at den høitagtede Mand, som staaer i Spidsen for Beskyttelsen af de kirkelige Anliggender, fordrer som en Nødvendighed for sig at faae en saadan Lovbestemmelse, for at han kan rede sig ud af de Vanskeligheder, hvori han ellers vilde komme. Jeg kjender af egen Erfaring disse Vanskeligheder; jeg veed af egen Erfaring, hvor tungt det kan hvile paa Sindet at føle sig hæmmet i sine Bestræbelser for at skaffe ethvert Menneffe den Ret, som tilkommer ham. Om det endogsaa — jeg gjentager det — her var Spørgsmaal kun om to Menneffer, som vare foragtede, og som Alle kastede Haan paa, paa staaer jeg ligesudt: Deres Ret skulle de have;

vi ere ikke berettigede til at forholde dem den — Af disse Hensyn skal jeg bede dem, mine Herrer! at stemme for Loven, saaledes som den nu foreligger; den har med varsom Haand rørt ved det Bestaaende, den giver kun det, der er uundgaaeligt nødvendigt, dersom man virkelig vil ordne Forholdet, og ikke lade Grundlovens § 84 være en tom Lyd (Bravo! Bravo! Meget godt!)

Formanden: Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 3die Valgkreds (Jagd) har Ordet for at gjøre en personlig Bemærkning.

Jagd: Jeg skal tillade mig at berigtige, hvad det lod til, at den ærede sidste Taler ikke har forstaaet, og erklære, at jeg hverken har sagt, at jeg vil indbringe et Lovforslag, ei heller har jeg tillagt mig selv nogen Betydning som Lovgiver. Jeg skal endvidere tillade mig at gjøre ham opmærksom paa, at det er en let Sag at slaae sin Modstander, naar man selv opstiller hans Tropper, hvor man helst vil have dem; men man skal slaae ham der, hvor han staaer, og ikke hvor man selv i Tankerne onsker ham ført hen; thi, naar den ærede Taler har deels aldeles urigtigt refereret, hvad jeg yttrede, og deels anvendt det Refererede paa en ganske anden Maade end den, hvorpaa det i Genhold til mine Udtalelser kunde anvendes, er det for en saa høit begavet og skarpsindig Mand ikke vanskeligt at vække Munterhed; jeg har selv moret mig ved at høre paa hans skarpsindige Bemærkninger, især da de i Virkeligheden aldeles ikke vedkom mine foregaaende Dtringer. Som Følge heraf har den ærede Talers korte Foredrag naturligviis ikke kunnet berigtige mine muligen vildfarende Meninger; men de have forskaffet mig megen Moro, og jeg takker ham, fordi han har moret mig saa godt. Med Hensyn til en enkelt Bemærkning af den ærede Taler, angaaende de 2 Mænd, hvormed han vilde kæmpe imod de mange hundrede Tusinder, da kunde jeg nok have onsket at komme lidt nærmere ind paa denne Sag; men, da jeg kun har Ordet for at gjøre en personlig Bemærkning, saa maa jeg afvente, om jeg senere skulde være saa heldig at erholde det; i modsat Fald bliver der vel ogsaa nok i den kommende Tid Leilighed til engang at bringe ham de hundrede Tusinder i Erindring.